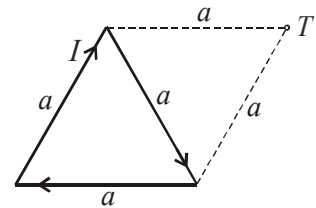
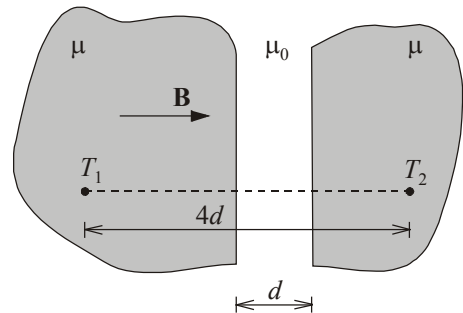

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE II (UNI)
izpit, 20. september 2006

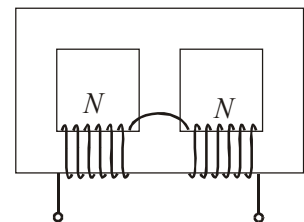
1. V enakostranični trikotni zanki s stranico $a = 5 \text{ cm}$ je tok $I = 3 \text{ A}$. Izračunajte absolutno vrednost gostote magnetnega pretoka v točki T , ki leži v ravnini zanke.

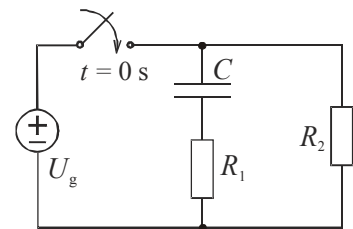
2. V feromagnetiku permeabilnosti $\mu = 10^{-4} \text{ V}\cdot\text{s}/(\text{A}\cdot\text{m})$, v katerem se je pravokotno na smer magnetnega polja pojavila razpoka širine $d = 1 \text{ mm}$, je gostota magnetnega pretoka $B = 1 \text{ T}$. Izračunajte magnetno napetost vzdolž zveznice med točkama T_1 in T_2 .

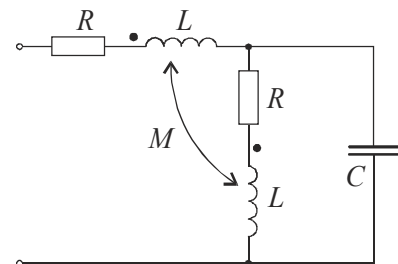
3. Izrazite induktivnost dvodelnega navitja na tritebrnem jedru, če sta magnetni upornosti stranskih dveh magnetnih poti trikrat večji od magnetne upornosti $\mathcal{R}_m$ srednjega stebra.

4. Stikalo sklenemo ob času $t = 0 \text{ s}$. Izračunajte razmerje med napetostma na elementih C in R_2 tik ob preteku dveh časovnih konstant polnjenja kondenzatorja.

5. Izračunajte impedanco vezja.
 $(R = 2 \Omega, \omega L = \omega M = 1/\omega C = 1 \Omega)$

OSNOVE ELEKTROTEHNIKE II (UNI)
izpit, 20. september 2006, rešitve

1. Pravokotne oddaljenosti točke T do osi tokovnih daljic so enake $d = \sqrt{3}a / 2$. Prispevek toka prve daljice k polju v točki T je:

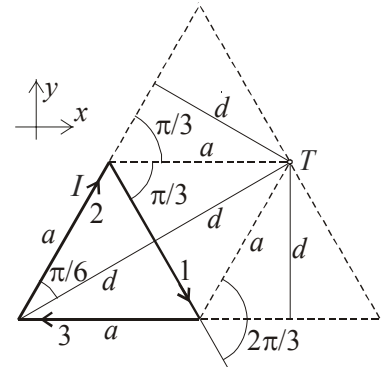
$$B_{z1} = \frac{\mu_0 I}{4\pi d} (\cos(\pi/3) - \cos(2\pi/3)) = \frac{\mu_0 I}{4\pi d}$$

Prispevka druge in tretje tokovne daljice k polju v točki T sta enaka:

$$B_{z2} = B_{z3} = -\frac{\mu_0 I}{4\pi d} (\cos(\pi/6) - \cos(\pi/3)) = -\frac{\mu_0 I}{8\pi d} (\sqrt{3} - 1)$$

Rezultančno polje je:

$$B_z = B_{z1} + 2B_{z2} = \frac{\mu_0 I}{4\pi d} - \frac{\mu_0 I}{4\pi d} (\sqrt{3} - 1) = \frac{\mu_0 I}{4\pi a \sqrt{3}/2} (2 - \sqrt{3}) \cong \underline{\underline{1,86 \mu T}}$$

2. Ker je magnetno polje pravokotno (normalno) na razpoko, sta gostoti magnetnih pretokov v zraku in feromagnetiku enaki: $B_0 = B = 1 \text{ T}$. Magnetno napetost $\mathcal{O}_{12}$ vzdolž zveznice med točkama T_1 in T_2 določa krivuljni integral vektorja magnetne poljske jakosti. Pri izračunu upoštevamo vzporednost poti in polja in to, da ima magnetna poljska jakost na četrtini poti vrednost $H_0 = B_0 / \mu_0$, na ostalih treh četrtinah poti pa vrednost $H = B / \mu$. Iz povedanega sledi:

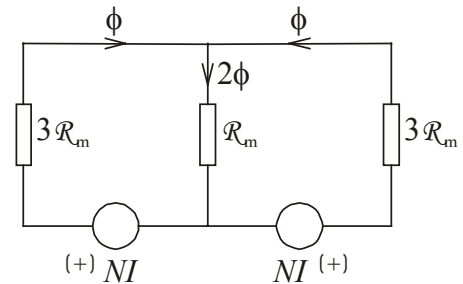
$$\mathcal{O}_{12} = \int_{T_1}^{T_2} \vec{H} \cdot d\vec{l} = dH_0 + 3dH \cong \underline{\underline{826 \text{ A}}}$$

3. Modelno vezje jedra z dvodelnim navitjem in tokom I podaja slika. Zaradi simetrije sta toka krajnih vej enaka, tok srednje veje pa je njun dvakratnik. Iz zapisa II. Kirchhoffovega zakona sledi:

$$NI = (3\mathcal{R}_m)\phi + \mathcal{R}_m(2\phi) = 5\mathcal{R}_m\phi \Rightarrow \phi = NI / 5\mathcal{R}_m$$

Induktivnost L dvodelnega navitja je enaka razmerju magnetnega sklepa in toka skozi dvodelno navitje:

$$L = \frac{N\phi + N\phi}{I} = \frac{2N}{I} \frac{NI}{5\mathcal{R}_m} = \frac{2N^2}{5\mathcal{R}_m}$$

4. Za čase $t > 0 \text{ s}$ veljata enačbi: $u_2 = U_g$ in $U_g - u_C - R_1 C \frac{du_C}{dt} = 0$. Nastavek za rešitev diferencialne enačbe je $u_C(t) = Ae^{\lambda t} + B$. Po njegovi vstavitvi v d. e., $\lambda Ae^{\lambda t} CR_1 + Ae^{\lambda t} + B = U_g$, sledita konstanti, $\lambda = -1/CR_1 = -1/\tau$ in $B = U_g$, in splošna rešitev: $u_C(t) = Ae^{-t/\tau} + U_g$. Časovna konstantna polnjenja je $\tau = CR_1$. Konstanto A določi začetni pogoj $u_C(0) = u_C(t < 0) = 0$: $u_C(0) = Ae^0 + U_g \Rightarrow A = -U_g$.

Po preteku dveh časovnih konstant je iskano razmerje: $\frac{u_C(t = 2\tau)}{u_2(t = 2\tau)} = \frac{U_g(1 - e^{-2})}{U_g} = 1 - e^{-2} \cong \underline{\underline{0,865}}$

5. Za vzbujsko vezje zapišemo znančni enačbi:

$$R\underline{J}_1 + j\omega L\underline{J}_1 + j\omega M(\underline{J}_1 + \underline{J}_2) + R(\underline{J}_1 + \underline{J}_2) + j\omega L(\underline{J}_1 + \underline{J}_2) + j\omega M(\underline{J}_1) = \underline{U}_g,$$

$$-j\underline{J}_2 / \omega C + R(\underline{J}_2 + \underline{J}_1) + j\omega L(\underline{J}_2 + \underline{J}_1) + j\omega M\underline{J}_1 = 0.$$

Iz druge sledi $\underline{J}_2 = -(1 + j)\underline{J}_1$. To vstavimo v prvo in tvorimo

$$\underline{U}_g / \underline{J}_1, \text{ kar ustreza ravno iskani impedanci: } \underline{Z} = \underline{\underline{4\Omega}}$$

